

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „gospodstvih“ se plačuje za navadno tiskopisno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 „ „ „ 2 „
6 „ „ „ 3 „

Za večje črke po prostoru

SOČA

Povsemne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v naški ulici ter v Trstu, via Casarua, 2.

Dopolniti naj se blagovoljno pošiljajo uredništva „Soča“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soča“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi naj se blagovoljno frankujejo. — Defalcem in drugim nepremožnim se naročnina znižuje, ako se oglase pri opravištvu.

Shod dveh cesarjev v Kromerizi.

Vseh oči bile so obrnene ta teden v Kromerizi (Kromier), malo mestice na Moravskem, kjer sta se sešla 25. t. m. naš cesar in ruski car. Vsakdo priznava, da ta shod je političnega pomena in da naznaja mir, katerega smo vsi potrebni, še dalje časa.

O priliki tega shoda vršile so se razne sijajnosti, ki se vidijo le na cesarskih dvorih. Shod je bil v velikanskem gradu kardinala nadškofa olomuškega Fürstenberga. Z naše strani bili so pri shodu razen cesarja tudi presvitla cesarica, cesarjevič Rudolf in cesarjev brat nadvojvoda Karol Ludovik. Izmed dostojanstvenikov bil je zraven knez Hohenlohe, grof Hunyady, ministra Kalnoky in Taaffe, grof Schönborn in drugi. Z ruske strani bili so navzoči car Aleksander, carica, carevič naslednik, veliki knez Jurij, veliki knez Vladimir, velika kneginja Marija Pavlovna. Izmed dostojanstvenikov bil je zraven minister zunanjih zadev Giers in drugi.

Cesar in cesarjevič peljala sta se ruskemu caru nasproti do postaje Gulin, kjer so se presrečno pozdravili. Glavni sprejem bil je opoludne na postaji v Kromerizi, od kodar so se peljali v mesto in v grad v sledečem redu: cesarski namestnik in župan, cesar in car, cesarica in carinja, velika kneginja Marija Pavlovna z velikim knezom Vladimirom, cesareviča naslednika, nadvojvoda Karol Ludovik in veliki knez Jurij. Ljudstvo je navdušeno pozdravljalo po vsej poti.

Cesar je podelil ruskemu careviču nasledniku en ulanski polk. Ob 6. uri bil je obed, ob 8. glediška predstava, potem čaj. 26. bil je ob 10^{1/2} izlet na lov v kardinalove gozde; ob 12^{1/2} južina v lovski hiši, zvečer obed. Ob 10. uri zvečer odpeljali so se ruski gosti po presrečnem pozdravu. Presvitli cesar odpeljal se je še tisti večer k vojaškim vajam na Češko, presvitla cesarica odšla je v Lšel.

Vsi listi so polni popisov velikih svečanosti, ki so se vršile o tej priliki, in velike prijaznosti, ki se je pokazala med našo in rusko vladajočo hišo. Vsi upajo, da to je znamenje miru; in tega so veseli avstrijski in drugi narodi.

Dopisi.

Iz goriške okolice, 27. avgusta. — Sprejmi, draga „Soča“, ta dopis. Zadnja tvoja številka nam je povedala, da s Trnovega v Gorico bodo vozili drva od 1. sept. naprej z lokomobili, to je z nekako tramvaj na paro pa brez šin.

Čudno se mi pozdeva, da se je c. k. nadgozdnarstvo to domislilo, da bo na manjše stroške iz trnovskega gozda v goriško skladišče prevažalo drva. Vse to zna se posrečiti, ako ni cesta preozka in prestrma, no kmečki zaslužki bodo odvzeti onim, ki so navadno drva prevažali iz gozda.

Ali tega pa ni še pomislilo sl. c. k. nadgozdnarstvo, da tiste občine, ki so s pogojem dovolile, menim leta 1853, brezplačno zemljišča za presekavanje ceste s Trnovega v Solkan, so si, menim, tudi neke pravice med pogoji prihranile. Prvič so proste mitnine na Trnovem vsakovrstnega prevažanja za svojo hišno rabo, bedisi drva za domače kurjavo, bodisi apno iz trnovskih apnenic; vse druge občine, ki niso ničesar k cesti zadevale, morajo od vsakega voza 50 kr. na mitnici (štrangi) plačati. Potem, da bodo imeli lažje zaslužek iz gozda, da ne bo njih živina toliko trpela. Kar se le ustmeno sliši, da za prevažanje kmetovalcem bodo odločeni 2-3 dnevi na teden, to se nikdar ne more zgoditi. Ako bo tramvaj prve 3 dni tedna imel sam pravico po cesti, in ako bo druge 3 dni tedna delovalo, potem je cel teden kmetu zgubljen. Kmet ima pravico po cesti prevažati vse čase, ponoči in podnevu, vsako uro in vsak čas; in ne odstopimo naše pravice. Kaj čepovanska stranka proti temu poudarja, ker ona prevaža in istega kraja v Go-

rico blago vse čase, ponoči in podnevu, da se prekrbuje s hrano in z vsemi potrebami. Če meni sl. c. k. nadgozdnarstvo to stvar napraviti, naj prej premisli, da take pravice, ki jih ono po cesti ima, imajo tudi kmetje, čeravno skoz in skoz ni še 40 letni poses; čez 30 let pa uživamo naše pravice prav po tisti cesti. Ko se je pogodba pisala leta 1853 z nadgozdnarstvom med občinami Solkan, Kronberg in Ravnicca, se ni od tramvaja nič pisalo niti govorilo; če bi se bilo kaj takega govorilo, gotovo bi ne bile občine brezplačno zemljišča za presekavanje ceste dovolile, posebno pa ne šute ali grušča za gruščanje ceste, ker še škodo morajo občine trpeti na pašnikih, kjer grušč kopljejo. Če naša živina vprežena na cesti tramvaj sreča, skoči pod cesto in še voz za seboj potegne. Kdo bo te škode trpel. Posebno mnogo krat se prevaža seno ali fašino, da voz obaega celo cesto; kaj počneta s tramvajem, ko se srečata? eden ali drugi pojde v grapo. Naj pomislijo to oni, ki stvar napravljajo.

Iz Šmartno-Kojsčenske županije, 28. avgusta. — Po dokončanih pritožbah nekaterih napetih, ki so vse žilo napeli, da bi svoj cilj in konec dosegli, bila je razpisana občinska volitev za dan 20. in 21. t. m. v občinski pisarnici s pomočjo c. k. političnega komisarja in c. k. žendarmije. Ko so bili razglašeni prilepljeni na navadno mesto, v 24 urah prišel je g. A. Kocijančič v Šmartno in nastavlil poslanec, agitatorje, kateri naj na vse kriplje delajo. V nedeljo potem, 16. t. m., prišel je zopet sam, obiskal vse občine: Vipolže, Kozano, Šmartno in Kojsko in dal povelje, kako naj okolo ljudstvo nagovarjajo. Ako bi šlo vse po obljubah, ki so se delale, imela bi županija 37 starašin namesto 24 in 5 županov namesto 1. V Kojskem bil je grad na vse strani odprt, da so volilce noter klicali in jih prigovarjali; vsakemu se je obečevalo po njegovem stanu: kmetu, duhovnu, godcu, krčmarju, če tudi se koristi raznih stanov križajo. Skoro bi bili obečali še satanu nebesa. G. Kocijančič trudil se je pri zunanjih volilcih na vso moč, da morajo k volitvi priti. Tako je bilo vse nastavljen, da se je zdelo zadnje dni, kakor bi bila kaka ustja, da ni moč popisati. Razdelili so se na vse strani med volilce listki, na katerih so bila tiskana imena starešin, ki naj bi se volili; a tedaj župan naznanil, da volitev je odnešana. Pride torej nasprotno povelje, naj se listki zopet poberejo, a med tem se je bilo že zvedelo, kaj je nameraval g. A. Kocijančič, ker stvar se ni mogla več prikrivati.

Dostavek uredništva. Poročila o Vederjanski volitvi, ki se vleče kakor morskaka kača uže eno leto, nimajo nič veselega v sebi; zato nam gospodje dopisniki ene in druge stranke ustrezajo, ako nas pusté pri miru s to zadevo, dokler se kaj gotovega in zanesljivega ne izvrši. Današnjemu dopisu smo marsikaj pristigili, ker nočemo dajati povoda dolgi polemiki, kakeršna je bila uže nastala prav radi te stvari. Drug dopis pravi, da župan bi bil uže 19. naznanil, da se volitev za zdaj odloži, predno so se listki razdajali. Občinarji vejo sami najbolje, kako je s to rečjo; zato nam ni treba razsojevati pri nasprotujočih si poročilih. Agitovanje samo na sebi ni slabo, ako se ne poslužuje slabih sredstev ali ako ni za slab namen. Agitovati sme vsak občinar in tudi neobčinar, ako ima srce za občino. Če agitacija skuša spraviti najboljše može v občinski zastop in se pošteno vrši, je hvalevredna; če pa služi le osebni strasti ali koristi, ni dobra.

Iz Brd, 18. avg. — In dovršeno je. Podoba sv. Cirila in Metoda visi uže v biljanski farni cerkvi nad velikim oltarjem, na častnem mestu, kakeršno gre takima velikanoma. Podoba sv. Cirila in Metoda nam predstavlja oba svetnika v naravni velikosti, v krasni obleki izhodne cerkve z lepimi in živimi barvami. Sv. Ciril drži z desno roko sv. križ, znamenje našega odrešenja, v levi pa drži razvit list; na katerem bere v staroslovenskem jeziku imenitno resnico

za vsakega človeka, kateru se glasi: „Načalo premudrosti strah Gospodinj“ (začetek modrosti strah Gospodov). Pa 110, 10. Zdole pod to imenitno resnico vidiš „cirilico“, katero je iznašel sv. Ciril. Kakor nam predstavlja podoba sv. Cirila delujočega, tako tudi sv. Metoda. Sv. Metod drži v levi roki bukve sv. pisma, z desno pa blagoslavlja brate Slovence. Na odprtih bukvah stoji zapisano v staroslovenskem jeziku: V načalč bč slovo (v začetku je bila beseda). Oba, Ciril in Metod stojita na trdnem skalovju, izpod katerega izvira studenec, razdeleč se za nekaj dolgosti v dva studenca. Trdno skalovje nas opominja na Kristusove besede: Ti si Peter itd., nerazdeljen studenec nas spominja na slovensko edinost v veri, razdeljen studenec nas spominja pa na žalostni razkol. Z upnim vzdihom se lahko prašamo: Kdaj se zopet združita oba studenca v en studenec? kdaj se združita oba sinova v hiši svojega očeta?

Tudi vam, Bricom, govorita sv. Ciril in Metod, rokoč: Brici našli ostanite zvesti sv. katoliški veri in domovini slovenski. Dokler ostanete zvesti sv. veri, vas gotovo Bog nikdar ne zapusti. Brici! Bog ne daj, da bi kateri odpadél tudi od domovine slovensko, Bog ne daj, da bi se kdo sramoval slovenskega jezika, zakaj žalostno, a vendar večkrat resnično je: kdor odpade od svoje domovine, ta odpade tudi navadno od vere. Sicer ljubite vse narode, vse jezike, zakaj več jezikov ko znaš, toliko več veljaš, ali v prvi vrsti ljubite svoj jezik, svojo domovino.

„Tisočletnica Metodova“ pravi, da bi ne smelo manjkati podobe sv. Cirila in Metoda v nobeni slovenski hiši; jaz pa rečem: ne le v hiši bi ne smelo manjkati, temveč tudi v hišah bi se morala bolj pogosto videti. Vsaka slovenska hiša naj si torej omisli podobo sv. Cirila in Metoda, kajti vredna sta, da ju častimo.

V Vipavi, dne 23. avg. (Dijaška veselica). Naša mladina privadila se je, vsako leto o času počitnic prirejati dijaških veselic, sedaj tu, sedaj tam. To odobrujemo in se radujemo, da uporabi naša mladost zlati čas slobode, ko se poslovi od šolskih klopij, na tako umesten in kosisten način. Namesto dolgočasiti se in ubijati čas z različnimi igrami in pohajkovanjem, posvečuje vsaj nekaj ur na dan lepim vedam, petju, sviranju, deklamaciji, si sladi s tem sedanost ter se pripravlja za resne dneve prihodnjega življenja, in spaja s tem, da prireduje take veselice, utile dulci, koristno se sladkim. Važnosti takih veselice v narodnem in drugih ozirih ni nam treba poudarjati, kdor se je takih veselice udeležil, kdor je morebiti že sam sedeloval, ta vé najbolje oceniti jih pravično.

Letos je bila naša krasna Vipava kraj, kateri so si naši dijaki v ta namen izbrali, in kamor so od vseh krajev naše mile domovine prihitali. Umevno je, da se je Vipavski trg ta dan praznično oblekel; pri uhođu v trg od goriške in kranjske strani stala sta dva lepa slavoloka, okrašena s trobojnicami in primernimi napismi, skoro iz vseh hiš vihralo so narodne ali narodne in cesarske zastave. Na dvorišči čitalniških prostorov napravljen je bil ukusno sestavljen šator, kjer se je veselica vršila. Mnogo truda in dela je bilo treba, da se je šator tako lepo in ukusno uredil; zato gre hvala vsem, ki so v to pripomogli. Že popoldne v nedeljo je bilo izredno živahno življenje po trgu, okolo 150 dijakov iz vseh pokrajin naše domovine zbralo se je tukaj, gostje iz Trsta, Gorice, Razdrtega in drugih krajev dohajali so tje ter ogledavali si prijazen trg in krasno okolico. Ob 7. uri mrgolelo je vse proti čitalnici k veselici, katero je počastil s svojo navzočnostjo med drugimi tudi c. k. okrajni glavar, zdaj vladni svetovalec Glorobonik.

Beseda začne. „Čearska — Naprej“ je bila prva točka, katero je mojstersko sviral koperski orkester. Prvi del poslušalo je občinstvo stoji in s slovesno tihoto, ki se je pa apremenila v burno odobravanje, ko se je arija apremenila v ono našega toliko

priljubljenega „Napreja“. V krepkih besedah in jako dostojno pozdravil je stud. med. D. iz Ajdovščine došle goste te potem prečital došle telegrame, katerih je bilo okolo dva tucata. Pozdrav in telegrami so bili od občinstva navdušeno sprejeti.

Zbori, pri katerih je nastopilo okolo pol stotine naše mladine, peli so se izorno in natančno. Utis na poslušalce je bil čaroben, tako da so se morali vsi ponavljati. Osobito lepo pel se je prvi zbor „Pobratimija“, ki je bil poslušalcem prava nebeška hrana. Slavnostni govor, govoren po celjskem dijaku Bl., bil je izvrstno sestavljen, polen lepih mislij. Govorniku tekla je beseda jako gladko, mladeniška navdušenost do slavljenca S. Jenka narekovala mu je sestavek, a z isto navdušenostjo se je sestavek tudi govoril. Tudi gđc. L. je svojo nalogo, deklamacijo, prav častno in v občo zadovoljnost izvršila. Žela je kakor predgovornik Bl. mnogo zasluženih hvale in ploskanja, občinstvo ni nehalo ploskati, dokler se ni parkrat na odru zopet pokazala. „Mornarja“ pel je prav dobro dijak iz Ljubljane, ako se ne motimo; občinstvo mu je bilo hvaležno in ni nehalo ploskati, dokler ni svoje naloge ponovil. Primarno isto velja o dijaku A., ki je pokazal, da so gosli instrument, katerega ima v svoji oblasti. Sploh priznati mora vsakdo, da se je spored reševal dostojno, precizno, hvalevredno in v občo zadovoljnost. Mnogo smo pričakovali od naše mladine v tem oziru, a bili smo prijetno iznenadjeni po sijajnem uspehu. Kratko, mladina sme ponosna biti na veselico in mi ponosni na tako mladino.

Po besedi pričela sta banket in ples. Pri banketu v čitalniški dvorani zbralo se je nad 50 gospodov k skupni večerji in z namenom, da bi pri žlahtni kapljici skupaj ostali in skupaj radovali se. Tudi pri banketu šlo je ob sebi. Napivalo se je mladini, njeni bodočnosti, Savinjskemu Sokolu, katerega sta dva čila in sala uda ponosno zastopala, itd. Med tem ko se je del mladine razveseljeval pri banketu, nameraval je drugi razveseljevati se pri plesu; a ta polovica imela je smolo, kajti kmalu po besedi začelo je deževati, kakor bi iz škafa lil. Toda sreča svojih ne zapusti; lijavica je preletela in zopet se je pokazalo „dijaško solnce“ na nebu, mladina šla je na delo ter se vrtela do belega dne. Vipavcem ostane pa dijaška veselica še dolgo v spominu.

Komen, 26. avg. 1885. — Sprejmi, draga „Soča“, v svoje predale sledeče sporočilo: Radostno in z veseljem se čita v časopisih tudi v „Soči“ — marsikatero sporočilo o praznovanju cerkvenih svečanostij, kakor se je n. pr. čital ni dolgo od tega program, po katerem se je praznovala trinajststoletnica — drug list jo je obširno popisal — božje poti na malem otoku „Barbana“ z vso mogoče slovesnostjo. Te slovesnosti se je udeležilo obilno število ljudstva ne le laškega, temuč tudi slovenskega v prav lepi, hvale in posnemanja vredni vzajemnosti. Prav in dobro tako!

Tudi tukaj na revnem in trdem Krasu se je obhajala sicer ne trinajststoletnica, temuč neka druga slovesna svečanost, o kateri pa se ni do te dobe, da bi bilo meni znano, v nobenem listu kaj čitalo, dasi se je v ne dolgo preteklem času tudi v K... marsikaj pisarilo, česar ne bi bilo treba. Naj vendar sledi tukaj dvoje vrstic o tej svečanosti.

Menda mi ni treba praviti, da je bila podružna cerkev preblazene Marije Device v Oberšljanu pri Komnu v temni noči od 31. marca do 1. aprila preteklega leta okradena, posebno pa prelepa podoba preblaz. M. D. oropana dragocenosti in celo poškodovana tako, da moral se je iskati umetnik, ki bi popravil tisto podobo.

Spretnega umetnika v taki stroki dobiti ni prav lahka reč; a vendar posrečilo se je nam, najti ne sice: umetnika, temuč umetnice, namreč častite nune reda sv. Uršule v Gorici, ktere so poškodovani kip preblaz. Mar. Dev. z vsem prizadetjem prav umetno v občo zadovoljnost popravile.

Da svoji dolžnosti vsaj nekoliko zadostimo, izrekamo s tem častitim nunam za toliko prizadetje javno dostojno hvalo in srčno zahvalo.

Omenjena res izvrstno popravljena podoba N. Lj. G. Mar. Dev. Oberšljanske je bila po cerkvenem obredu v tukajšnji farni cerkvi dne 14. tek. m. blagoslovljena in potem v mnogobrojni procesiji z vso slovesnostjo v dotično cerkev nešena in na svoje mesto postavljena.

K tej svečanosti, kakor tudi dan praznika vnebovzvetja M. D. je došlo od blizu in daleč mnogobrojnega ljudstva, gotovo nad pet tisoč ljudi. Te svečanosti so se končale, ker je slučajno tristoletnica — pri popoldanski službi božji z zahvalno pesmijo „Te Deum“.

Želeti je, da bi se nekaj sloveča, tuči od daljnih častivcev mogočne Matere božje obilno obiskovana romarska cerkev čedalje bolj in bolj spoznala in obilnejše obiskovala.

Na plošči nad cerkvenimi vratmi je udobljeno, da je bila ta Oberšljanska cerkev, posvečena Mar. Dev., leta 1585 postavljena in kot romarska cerkev s popolnimi odpustki za vse prihodnje čase od tedanjega sv. očeta papeža Urbana VIII. leta 1539 oblagodarjena. Stari rokopis in kula omenjenega papeža

bili so, kakor moram slišati, po nevednosti in nepoznanji uničeni — Škoda!

S Krasa, 20. sept. — Občnega zbora vinorejskega društva v Tomaji udeležilo se je kacic 30 udov. Pri tej priložnosti pristopilo je 10 novih društvenikov. Mesto predsednika g. J. Fabianija, ki je bil zadržan, predsedoval je društva podpredsednik c. k. stotnik in veleposestnik g. Franc Černe. Po predsednikovem pozdravu razvil je g. tajnik v daljšem govoru pomen in potrebo tega društva. Omenjal je, da nam zgodovina imenuje različne narode, o katerih nam ne ve veliko več povedati, nego le to, da so bili in zopet izginoli s prizorišča. Tudi če so njih rodovi živeli sto in sto let, ničesar niso koristili. Tudi dan danes najdemo ljudstva v vroči Afriki, katerih domača zgodovina je, kako rod za rodom gine. Vzrok temu je, ker so še na tako mali stopinji splošne izobraženosti, da ne dolajo z velike večjim razumom, kakor nespametna živina. O resnici teh besed se pač lahko sami prepričamo. Večkrat najdemo gospodarja, ki dela od ranega jutra do poznega večera. Cel svoj živi dan „koplje in rije, dokler si sam groba ne naredi“; čeravno do skrajne mere varčen, ničesar ne prihrani, ker dela vse po svoji glavi, nobenega ne praša za svet, o kaki novi naredbi neče nič vedeti. Vse drugače je v Francozih. Leta 1871 mislil je še ošabni Prus, da je Francija za zmirom poteptena, da se nikdar več ne povzdigne do blagostanja. A temu ni bilo tako. Ker je na Francoskem kmetijstvo na najvišji stopnji, opomogel si je kmalu ta narod in si je zacelil hude od Nemcev vsekane rane.

Tako tudi mi. Če hočemo dospeti do blagostanja, zlasti če hočemo koristiti svojim potomcem, moramo delati in to razumno delati. V natori prestanka ni: kdor ne gre naprej, gre nazaj. Če hočemo pričakovati, da bode blagoslovljeno delo naših rok, moramo vporabljeni vse od Boga prejete darove; ne le telesnih moči, tudi duševno moč našega razuma. Končal je svoj govor s tem, da kolikor je on pripomogel s svojimi močmi k osnovi društva, storil je to dobro vedoč, da gmotno blagostanje je glavni pogoj pravega življenja, narodne značajnosti in zavesti. — Poročal je potem dalje tajnik o dosedanem delovanju društva. Povedal je, da so 3 strokovnjaki obljubili sodelovati.

Zbor je potem razdelil med se upravljanje društvenih poslov. Klet v Tomaji je prepustil za letos dekan č. g. U. Golmajer in je blagovolil prevzeti nje vodstvo. Klet v Stanjelu g. J. A. Fabiani. Zgradbo vinograda v Tomaji tamošnji župan g. Puppiz in vinograda na laporasti zemlji g. J. Fabiani iz Kobdilja. V dogovoru z dotičnimi strokovnjaki oskrbijo ti gospodje, v kolikor bodo sredstva dopuščala, te naprave. — Radi trgatve je sklenil občni zbor prositi županstva, naj ne pripuste, da bi se trgatve vršila pred časom, in naj se prične povsod, kolikor mogoče, istočasno. Dalje je sklenil zbor, da se društveni denar letošnje leto razdeli v 3 dele. Ena tretjina se vporabi za gradbo vinogradov, dve tretjini v nakup grozdja. Volili so se potem 3 nadzorniki, da pregledajo račune in dva moža, ki nakupita grozdja. G. A. Štrekelj je predlagal, naj letos vplačajo vsi udje svoj pravični delež v denarji. Ker je zbor to enoglasno sprejel, naj pošljejo vsi g. udje začasno denar društvenemu odboru. Grozdja za 5 gld. se sprejme samo od tistih, ki v denarji plačati ne morejo.

Č. g. dekan U. Golmajer priporočal je s toplimi besedami društvenikom skrbeti, da se društvo razširi in ukrepi. Društvo bode potem lahko v smislu pravi ljudska posojilnica in posestniki ne bodo prisiljeni iskati denarja pri oduhlih, kar je gotovo glavni vzrok, da se toliko kmetij proda. Ob 6. uri zaključil je g. podpredsednik sejo.

Pozival je potem navzoče še g. dekan, naj stavi po dokončanem dnevnem redu prihodnjega občnega zbora predloge, kako bi se mogla uvesti splošna zavarovalnica proti ognju in uimi, ki bi se plačevala pri davkarji. — Navzoči župani so se potem še pogovarjali o gradbi tramvaja. Neka angleška družba je dovolila 8 milijonov gld., proti temu, če naša država garantira za 2. mil. Začetkom septembra se snidejo v Gorici merodajni možji, ki storijo potem potrebne korake.

Politični pregled.

Oči Avstrije in cele Evrope obrnjene so v Kromeriž, kjer se je vršil dne 25. in 26. t. m. z veliko sijajnostjo shod našega cesarja in ruskega carja. Da ima ta shod političen pomen, o tem ni dvombe, sicer pa govorimo o tem na prvem mestu. Govori se, da se snide državni zbor dne 23. septembra.

Naravno, da so vsled svita tega shoda vsi dogodki na polji zunanje politike otemneli. Mnogo hrupa povzročuje pri vsem tem nemško-španjsko uprašanje radi Karolinskih otokov. **Strahna kolera, ki na Španjskem hudo razsaja,**

tako da dan k dnevu zboli do 4000 ljudi in jih umrje 1500 na tej hudi bolezni, pripravila je vlado v hudo denarno stisko. Ljudstvo ni moglo že do sedaj davkov odrajtovati, sedaj pa vsled bolezni, ko obrtnija in druga dela počivajo, dohajajo davki še v manjši meri v blagajne, in revščina finančnega ministra postaja vedno večja. On je davke povišal; vsled tega občna nezadovoljnost. To stisko vladino izkoristiti si hoče Nemčija, ter je zasedla Karolinske otoke, ki so spadali k Španjski. Razburjenost v deželi je radi tega velikanska; nad 150.000 ljudij zbralo se je na tabor, ki je ostro grajal nemško započetje in protestiral zoper tako postopanje. Se ve, da tudi Francija, ki je že dolgo prijateljstvo Španije z Nemčijo nevoljno gledala, podpihuje žerjavico, da bi ono prijateljstvo razdrila. Tudi Angliji ni ta korak Nemčije po volji, tudi ona se trudi, da bi primorala Nemčijo, da pusti v miru imenovane otoke.

Krutost srbske vlade povzročuje nevoljo v vsaj kraljevini, razburjenost narašča od dne do dne.

Prusija izgnala je iz dežele vse Poljake, ki niso pruski podaniki; to bi znalo imeti slabe nasledke, kajti tudi v Franciji so začeli misliti na to, da bi vse Nemce iztirali; mogoče pa, da bode tudi Rusija primorana 400.000 Nemcev, ki so v kraljestvu Poljskem, iztirati. Klin s klinom.

Domače in razne vesti.

Njena cesarska Visokost prevzvišena cesaričina nadvojvodinja Štefanija prišla je v ponedeljek zvečer proti 10. uri v cesarski grad Miramare pri Trstu, kjer ostane nekaj tednov. V Ljubljani in Nabrežini bila je cesaričina na postajah navdušeno sprejeta od uradov in ljudstva, ki jo je radostno pričakovalo. Na postaji miramarski sprejel je prevzvišeno nadvojvodinjo cesarski namestnik baron de Pretis z drugimi visokimi dostojanstveniki. Vsi se čudijo lepoti, ljubeznjivosti in ponižnosti visoke gospe, ki se je uže nekatere kratki peljala na sprehod v tržaško okolico. Ljudstvo jo povsod navdušeno sprejema in je očarano njene priljudnosti.

Prvi slovenski otroški vrt v Gorici odpre se zopet drugi teden 1. septembra. Kot vrtnarica mu je imenovana gospodična Justina Michelli iz Trsta, ki se je izobrazila kot vrtnarica na našem zavodu. Roditelji, ki imajo otroke v dobi od 3 do 6 let, naj jih dajo vpisati v otroški vrt, kjer bodo skrbno nadzorovani in umno odgojevani, ter naj jih redno pošiljajo v ta otrokom prijetni in koristni kraj. — S 1. oktobrom se pa odpre privatna dekliška šola za deklice 1. in 2. skupine. Roditelji, katerih deklice niso še hodile v šolo, naj jih o pravem času vpišejo, da se sprejmejo v 1. skupino, oni pa, ki so jih pošiljali v kako italijansko šolo, naj jih tam odzamejo ter naj jih pripeljejo v slovensko šolo, da se spravijo spet na pravo pot. Vsak roditelj mora imeti toliko ljubezni do svojega otroka, da ga ne pošilja v šolo, v kateri se poučuje v tujem, otroku nerazumljivem jeziku. Privatni šoli učiteljica bo gospodična Vilhelmina Franko, do zdaj podučiteljica v Solkanu. — Ker zavoda mnogo staneta, zato priporočamo svojim rojakom, naj se pokažejo radodarni in naj po svoji moči pripomorejo k njih vzdrževanju. Za otroški vrt so zopet darovali: Č. A. v T. 2 gl.; Iv. Murovec v Kobaridu 2 gld.; Jožef Golja v Volčah 2 gld. Za dekliško šolo so dali: Iv. Murovec 2 gld.; A. Č. v T. 2 gld.; And. Ferfolja v Zamnjah 3 gl. 60 kr.; Fr. Kodrič v Černičah 2 gl.; Jožef Golja v Volčah 1 gl.; Fr. Kafol v Rifembergu en dobitok za 8 gld. Hvala vsem radodarnim rodoljubom, ki podpirajo gmotno napredek in prosveto našega ljubega naroda. Živili!

Avstrijski Italijani, ki imajo srce za blaginjo svojo in širne Avstrije, ne hujskajo proti svojim sodeželanom druge narodnosti, ampak proslavljajo v lepi slogi dneve, ki spominjajo na kak vesel dogodek v presvitli cesarski hiši. To se je pokazalo o priliki, ko je II. primorsko veteransko društvo za Gorisko in Gradiško po programu, ki smo ga zadnjič objavili, napravilo 23. t. m. v Ajelu velikansko slavnost v proslavljanje rojstnega dne cesarjevega in cesarjevičevega ter imendana cesaričine. Uže prednji večer in tisto jutro na vse zgodaj pritrkavali so se zvonovi in streljali z možnarji ter tako naznanjali veliko slavnost, ki se je imela vršiti. Okolo veteranov iz ondašnjega okraja zbralo se je nad 5000 ljudij, ki so polni navdušenja za Avstrijo in njenega vladarja in cesarsko hišo udeležili se patrijotične slavnosti. Major vitez Catinelli je bil omislil to slavnost, Dragotin grof Lanthieri je veteranom zapovedoval, mons. Valassi bral je tiho mašo in imel primeren govor,

oglejski višji duhovnik A. Veliscig, župnik iz Škodovake, domači župnik K. Zurman in drugi dostojanstveniki udeležili so se slavnosti. Slovesnost je bila krasna; žal da je ne moremo natanko opisati. Tako deluje veteransko društvo; tako se vedejo Furlani, ki imajo za Avstrijo srce. Slava jim!

Iz Mirna se nam poroča: Rojstni dan našega presvitlega cesarja se je tudi pri nas slovesno praznoval. Ob 8. uri zjutraj je bila slovesna peta maša, katere se je udeležilo občinsko starešinstvo, veterani tega okraja v uniformi in mnogo družega občinstva. Po sv. maši so se zbrali veterani k zajutreku ter so dalje časa skupaj se veselili in presvitlemu cesarju nazdravljali. Med veselo zabavo, kakor tudi med sv. mašo so možnarji gromovito pokali. „Hrast se omaja in hrib, zvestoba Slovenca ne gane“.

Na Kostanjevici, kjer je pokopan ranjki Henrik grof Chambord iz kraljevske francoske rodovine, bila je pretelko sredo slovesna črna maša, pri kateri je bilo tudi mnogo Francozov navzočih, posebno iz kraljevske rodovine, ki častijo spomin svojega ranjkega, ki je imel pravico do francoskega prestola, a ni hotel ni bojov ni brezčasnih pogojev, da bi si ga osvojil. Naj v miru počiva.

Živinski sejem sv. Jerneja prinesel je našim živinorejcem mnogo izgube časa in denara, ker ni bilo o pravem času povedano, da je sejem prepovedan za govejo živino in dovoljen samo za konje. Po vseh cestah so ljudje gnali živino proti mestu, a ko so prišli do mesta, morali so se vračati z živino vred, ne da bi mogli vsaj po drugih svojih poslih v mesto. Slava gosposka naj skrbi, da se take reči ljudstvu naznanijo o pravem času, da se obvaruje potrate časa in denara. Omenjena prepoved velja tudi še dalje, dokler ne bo preklicana, in to radi živinske bolezni v gradiškem okraju.

Lokalna železnica z goriške železniške postaje skoz Stračice v Podgoro se morda vendar uresniči. Dunajska inženirja Stern in Haffner podala sta vis. c. k. ministerstvu dotični načrt, ki bo od 28. t. m. do 4. sept. v razgled pri mestnem magistratu v Gorici, da bo mogel ugovarjati, kdor misli, da bi mu železnica škodo ali krivico delala.

Napovedani podučevalni tečaj goriškega „Cecilijanskega društva“ začne 1. sept. ob 8. uri v centralnem semenišči. P. n. gg. poslušalci so naprošeni, da sabo prinesejo Daniela Fajgeljna triglasno mašo, zloženo v spomin svetogorskega shoda, nadalje Hallerjevo Misa sexta in Försterjevo slovensko Cecilijo. Kdor se ni še oglasil, ima še vedno čas, da se oglasi do tistega dne.

„Slovenski jez“ bo imel dne 30. t. m. ob 4^{1/2} uri popoldne svoj redni občni zbor v Biljani. K obilni udeležbi vabi Odbor

Veselica v Vipavskem trgu, katero so priredili slovenski dijaki, donesla je okolo 200 gl. čistega dobička; vsota ta namenjena je otroškemu vrtu v Gorici. Slava in hvala vsem, ki so k tako sijajnemu uspehu pripomogli.

Dr. Jožef Stanič iz Bat za Sv. Goro, do zdaj odvetnik v Pulji, ki je zapustil med isterskimi Hrvati prav dobro ime, preselil se je v Gorico in odpre tukaj svojo odvetniško pisarno. Radostni pozdravljamo domačega sina, ki je prišel o takem času, ko živo potrebujemo delavnih in vztrajnih močij v vseh strokah javnega življenja. Tudi naš kmet se nekoliko oddahne, ker mu ne bo treba, da bi pri vsaki pravdi šel on ali nasprotna stranka k odvetniku, ki ga ne ume, ampak se lahko obrne na domačina.

G. Franc Švara, bivši avskultant pri tukajšnji c. k. okrožni sodnji, izvolil si je odvetništvo in je ustopil pri dr. vitezu Tonkličju kot koncipist. Pozdravljamo to novo moč, ki lahko še veliko stori v prosep slovenskega naroda in goriške dežele. Škoda, da nimamo še več mladih mož, ki bi se mogli posvetiti raznim stanovom sebi in narodu v korist.

Vabilo k občnemu zboru „Učiteljskega društva za Goriški okraj“ v dan 3. septembra t. l. ob 9. uri predpoldne v Werdenbergovem poslopju. Dnevni red: 1. Poročilo odbora in pregled letnega računa. 2. Pregled pravil. 3. Peticija (razgovor) o dopisu Tolminskega učiteljskega društva. 4. Posamezni predlogi. 5. Volitev novega odbora. Op. Posamezna vabila se ne bodo razpošiljala; k sklepčnosti je treba 2/3 društvenikov. K obilni udeležitvi uljudno vabi V Gorici, dne 27. avgusta 1885. Odbor.

Občno zborovanje Tolminskega učiteljskega društva bode (po odborovem sklepu v seji dne 6. t. m.) v Tolminu dne 29. septembra, t. j. tisti dan po uradni učiteljski konferenci. — Društveniki, ki želé o čem poročati ali predavati, naj blagovolé naznaniti to odboru do 8. septembra. Dotične spise (sestavke) naj vsak prinese seboj na dan zborovanja. Dnevni red pozneje.

Toča nam je dolgo prizanašala, a slednjič se je vendar oglasila in nas je hudo udarila. Po vipavski dolini vzela je mnogo trgatev in je škodovala

posebno v Pervačini, v enem delu Dornberga, Rifemberga, v Selu in drugod. V Furlaniji je, kakor smo zadnjič omenili, močno klestila in je večji del lepe ravnine hudo zadela. V tržaški okolici tolkla je menda že v drugo. Bog nam ohrani vsaj še to, kar nam je do zdaj pustila.

Ščuvanju goriškega „Corriera“ ni ne konca ne kraja; godi se mu kakor vrabcu v zrelem prosu, kjer ni ne strašila ne lovca. V svoji neporednosti in zavesti, da je varen, nadleguje Slovence z vednim zbadanjem in nagajanjem. Najmanjši povod mu zadostuje, da spravi vznemirjajočo in dražeco vest v svoje predale, katerih mu nikdo ne preobrača.

Oni dan ponastisnil je stavek iz dalmatinske „Difese“, v katerem se Hrvati, zvesti cesarjevi podaniki, imenujejo cigani, ter se huduje v isti sapi nad Slovenci radi njih hrvaškega ali slovenskega (kakor se hoče reči, pravi „Corr.“ sam) mrzenja proti sv. Ignaciju, patronu goriškega mesta. Slovenci se devajo tam gledé češčenja sv. Cirila in mrzenja do sv. Ignacija v eno vrsto s tistimi Hrvati, katere je „Difesa“ v „Corr.“ imenovala cigane. Tu je pač razumno, kaj hoče „Corr.“ reči, dasi ni rekel. Iz mrzenja Slovencev do sv. Ignacija, patrona goriškega mesta, bo „Corr.“ morebiti izvajal celo mrzenje do mesta samega, posebno do njegovega italijanskega prebivalstva. Radi bi vedeli le en čin, iz katerega bi bilo spoznati, da Slovenci mrzijo sv. Ignacija ali goriško mesto. Slovenci mrzijo kakega drugega Ignacija, „Corrierovega“ sorodnika, a svetega Ignacija ne mrzijo. Kakor je „Corr.“ popolnoma svojevoljno in brez nikake veljavne dejanske podlage proglasil sv. Ignacija za patrona goriškega mesta, tako je tudi mržnjo Slovencev do tega svetnika popolnoma izmislil in le to dosegel, da se je kateri Italijan, ko je bral to neresnično vest, jezil nad Slovenci radi njih upornosti do svetnika, ali pa da se jim je smejal, ker jih sme „Corr.“ brez ovire in brez povoda tako nemilo prijemati.

Vroč svojo domišljijo pokazal je „Corriere“ v svojem poročilu o nekem dogodku v Podgori, ki se ni dogdil tako, kakor ga je „Corr.“ poročal. V svoji št. od 12. t. m. pripovedoval je, da slovenski fantje so gnali nekatere Goričane z njihovimi tovarišicami s kamnjem celo do Sočinega mosta, ter je dostavil, da to je eden onih dogodkov, ki ga naznanja brez pojasnila. Podgorški župan se je na to priredništvu pritožil in „Corr.“ je prisiljen moral izpovedati, da o vsej zadevi ne vé nič drugega nego to, da nekateri plesalci in plesalke, ki so bili namenjeni v Podgoro, so pri Sočinem mostu srečali druge, ki so jim rekli: „Ne hodite tje, lučajo kamaje“. Te besede so „Corrieru“ zadostovale, da je spedel zgore navedeno povest, o kateri podgorški župan g. Klančič nič ne vé. Razvidno je na prvi pogled, da taka povest ni v to stvarjena, da bi pospeševala mir in ljubezen med goriškima narodnostima, ampak da sama po sebi vzbuja nevoljo naroda proti narodu, kar državna postava prepoveduje.

Na Trnovem vedli so se nekateri goriški fantalini po sporočilih, katera so nam došla, tako nespodobno, da so se kmetje nad njimi pohujševali ter se od njih odvrnili; „Corr.“ pa opisuje dotično zadevo tako, kakor da bi bila krčmarica odpodila rečene fantaline brez nikake krivde od njih strani. Goričan, ki bere „Corriera“ si hitro stvari sodbo: „Tako lučajo slovenski kmetje z našimi sinovi, ko pridejo na doželo; čakajte, že pridete k računu“. Ali je pošteno, dajati Goričanom povod k takim naravnim sodbam in sklepom? Ali vzdržuje in utrjuje to mir in ljubezen med goriškima narodoma? A „Sočini“ čitatelji naj ne mislijo, da smo s „Corr.“ pri konci.

Slovenska vabila na solkanski ples, ki so bila prilepljena po goriških zidovih pretelko nedeljo, dala so mu povod, da upije in se roti, da to je izzivanje, provokacija. Strmeli smo, ko smo brali ono vest, ter pomilovali „Corr.“, kateremu je Bog pamet zmešal, ker ne more Slovencev trpeti. Ako je na zidu prilepljen list, ki je nem in ne zna govoriti, provokacija, koliko večja provokacija je upitje onih židovskih fantinov in kmečkih lovcev, ki čakajo naše kmete po trgih in ulicah, na vratih štacua in pisaren, ter jih tirajo z vabljivim jezikom k svojemu odvetniku, k svojemu zganjarju, tursičarju, vatlarju, obrtniku in trgovcu vsake vrste? Zakaj se „Corr.“ ne jezi nad temi provokacijami, ki se vrše vse v slovenskem jeziku? Zakaj ne zahteva „Corr.“ od svojega založnika, naj spravi raz okna slovenske knjige, ki izzivljajo? Hic Rhodus, hic salta; tu je mesto, kjer naj „Corr.“ pometa. Ali tu prav modro molči; in morda še sam sebe bi priporočal tudi v slovenskem jeziku, ako bi smel pričakovati od tega uspeha po svojih mislih. Ti ljudje, ki se toliko repenijo nad slovenskim jezikom, ga sami vsak dan potrebujejo in rabijo, ko gre za to, da dobijo kebrov od našega kmeta. Takrat znajo vsi slovenski jezik in skrbijo, da se ga tudi njih otroci učijo, kor vejo, da v Gorici se pri kupčiji skoro ne rabi italijanski jezik razen z domačimi Goričani, kolikor jih je italijanske narodnosti ali kolikor so se privadili goriške furlanščine. Slovenska naznanila po goriških zidovih naj „Corr.“ pri miru pustí; taka naznanila prileplja tudi c. k.

vlada, katera pozna postavo in navado bolje od „Corriera“. Pred 15, pred 20 leti so se oznanjali plesi v goriški okolici v slovenski besedi in nikdo se nad tem ni izpodtikal, dokler ni prišel „Corr.“, ki išče vsakega povoda, da bi Slovencev dal zausnico ali da bi upil proti njim. V tej zadevi šel je „Corr.“ tako daleč, da pravi, da celo fantalini so trgali raz zide slovenska vabila, kjer so jih dobili. Ali se ne pravi s tem toliko, kakor bi rekel: Fantini, kjer bote videli slovensko nazanilo, dolž njim. Tako se piše in dela proti nam v letu 1885.

Ker je baje nekdo rekel, da ne sprejme od goriških trgovcev računa, ako ni pisan v slovenskem jeziku, huduje se „Corr.“ na vse pretege ter razlaga stvar nekako tako, kakor da bi moral postati vsakdo Slovenec, kdor spiše slovenski račun. H koncu pravi, da, ako bi se kateri goriški trgovec našel, ki bi se tej zahtevi udal, in ako bi se to zvedelo, bi tak trgovec zaslužil grajo vseh someščanov. Kako sladke besede, opominjajoče na slogo in miroljubnost meščanov brez ozira na vero in narodnost! „Corr.“ prekosuje v resnici sam sebe.

V številki od 26. t. m. prinesel je „Corr.“ poročilo, da v Dobrodo bu so ondanjši slovenski prebivalci s kamnjem lučali neke Goričane in Goričanke, ki so se peljali proti Devinu, in da so jim s pestmi žugali, dokler so jih videli. Ne moremo reči, ali se je tako godilo ali ne, ker nismo dobili poročila o tem; ali čuditi bi se nikako ne bilo, ako bi se v resnici kaj takega prigodilo, kajti dasi so Slovenci potrpežljivi, vendar tudi njim lahko krv vzkipi po večnem „Corrierovem“ hujskanju; zato svetujemo vsem onim, ki dišijo po „Corrieru“, naj ne hodijo iz mesta, ker ne vejo, kaj jih zunaj čaka. Lahko se zgodi, da prej ali posej dobijo zunaj Gorice kakoga Goričana obeknega, in če tudi bi on sam obesil, poreče se: Slovenci so ga obesili. S takimi novicami pita „Corr.“ goriško prebivalstvo ter je vznemirja proti Slovencev in nikogar ni, ki bi to ustavil. Tako počenjanje je v kvar javnomu miru in javni varnosti; veselijo se ga le oni, ki se poslužujejo neresnice in zdražbe, da narodi ne morejo delati za svoje duševno osvobojenje od spon nevednosti in nezavednosti.

Daljne raziskavanja političnemu listu niso dovoljena; naši državni poslanci bi si pa prilobili hvalo in zahvalo cele dežele, ako bi visoki c. k. vladi na Dunaji s prstom pokazali, kje je pravi vir hujskanju proti primorskim Slovanom v Istri in na Goriškem, in ako bi jej pokazali pot, po kateri se dá oni vir mahom zamašiti. Naši poslanci morejo in morajo to storiti in visoka vlada se svoji nalogi ne bo odtegovala. Na pravi grm udarite, potem pojde; kaj pomaga, pričakati se s „Corrierom“, ki je svojega ščuvanja nedolžen, kakor novo rojeno dete? „Corriero“ bešenje je le učinek drugih močij, ki niso „Corriero“; te moči je treba osvetliti s „Corriero“ lučjo, da se pokažejo pred občinstvom in pred javnostjo v svojem pravem svitu.

O ajševski zadevi se ne sliši nič novega. Trinajst ajševskih obtožencev ozirom prič, ki so bili dejani pod ključ, so še vedno v preiskovalnem zaporu. Roditelji nekaterih ajševskih mladeničev so uložili prošnjo p. i. c. k. deželni nadsodnji v Trstu, da bi se namesto sedanjega preiskovalnega sodnika, ki ne ume jezika obtožencev, imenoval drug, in da bi se namesto goriške sodnije odločila druga, ker sta v ajševski zadevi vpletena dva avskultanta c. k. okrožne sodnije goriške in predsednikov sin. Na „Sočin“ ugovor proti zasegi št. 32. radi sestavka „Sprehod na Ajševico“ ni še določen dan obravnave.

Drzni tatje ukradli so v Volčji dragi z voza sodček vina, ne da bi se vedelo, kam so ga odnesli. F. M. z Goč peljal je s svojim hlapcem 26. t. m. po cesti iz Dornberga proti Gorici en sod vina od treh kvincev in manjši sodček, ki drži 89 litrov. Ko prideta v Volčjo drago do Hebatove krčme (po domače pri Brenu), spravita živino v hlev, voz pa pustita na cesti ter prenočita v krčmi. Drugo jutro 27. t. m. najdeta voz nekoliko zavožen proti Renčam, na katerem je manjkal manjši sodič, ki so ga po noči tatje odnesli. Hudobuežev niso še dobili.

Rimska grobišča v Selu. V torek, 25. t. m., pripeljal se je v Selo profesor Maionica spremljevan po prof. Berbuči, da si ogleda kot izvedenec rimska grobišča. V navzočnosti imenovanih gospodov in družega ljudstva otvorilo se je novo grobišče, ki je stalo poleg drugega že izkopanega. Po ploščah, ki so se pokazale, ko se je odstranil prvi grob, bilo je takoj soditi, da mora biti tudi poleg novo grobišče. Razkopavanje bilo je težavno, ker so korenike zemlje prepregle, a uspeh bil je nepričakovan. Pod ploščami ležal je še dobro ohranjen kostnjak, ki svedoči, da je bil mrtvec korenjak prve vrste. Pri nogah našel se je črn lonec z zemljo napolnjen, kateri se je pa zdrbnil. Pri glavi bil je po konci krasen kozarec, katerega je žalibog kopač ubil, misleč, da je kaj drugega trdnejšega, poleg je bila razbita sklenica, le nje grlo je še celo. Steklo bilo je izredno tanko a moralo je biti zelo trpežno, da se je celo toliko časa pri takem pritisku obdržalo. Pri rokah našel se je srebern prstan in jeden denar iz časa cesarja Maksencija (306-312),

ki je dobro ohranjen. Vse te ostanke vzela sta imenovana gospoda seboj v Gorico ter sta obljubila skrbeti za to, da se boče o primernem času kopanje na celem dvorišču redno vršilo.

Goriška ljudska posojilnica se je med goriškimi Slovenci uže dobro udomačila, a žalibog vedno le tedaj, ko kredo potrebuje denarne pomoči. Toliko rojakov oglašajo se za frana posojila v manjših ali večjih zneskih, da posojilnica nikakor ne more vsem ustreči. Kako lahko bi se temu pomagalo, ako bi pristopilo več rodoljubov vsaj z enim deležem k tej obči koristni ustanovi, ali ako bi oni, ki ne trpé pomnilnosti, vplačali tudi več deležev, ki jim ne sejo obresti in jim dajejo pravico do rezervnega zaloga in društvenega premoženja, ki se večja od leta do leta, ali ako bi oni, katerim denar v škrinjah plesti ali ki ne veje, komu bi ga posodili, uložili svoj denar v hranilnico, ki je združena s posojilnico in ki plačuje obresti po 4% od vsake istrigajmo se v gnotnem ostru in tuje roke in bolje nam pojde v vseh ostrih.

Oposarjamo posebno d. duhovičev, župane in druge narodne voljake, naj bi ne preskrbali tega zavoda, ki nam biti neustretna valnosti za naš narodni razvitok. — Nekaterim se sdi preteško, plačati delok 10 gl. in pristopiti 50j kr. naskrat. Taki si lahko pomagajo s tem, da kupijo hranilno knjižico za 10 kr. in da ugaajo v njo male zneske, dokler se jim ne nabere vsota 10 gl. 50 kr. Ko se jim je ta vsota nabrala, naj zamenjajo hranilno knjižico z deležem, ki jim da pravico, da si amejo isposojevati veje ali manjše zneske in posojilnice, kajti deklor kdo ni ud posejilnice vsaj z enim deležem, ne more dobiti posojila. Tako si lahko pomagajo tudi oni, ki so vzeli kak znesek na posode in ne morejo vsoga h kratu plačati. Naj si kupijo hranilno knjižo in naj po malem v njo nalagajo, dokler ne dosežejo željene vsote. Potem naj daje knjižico posojilnici in ven dobijo svojo menjico ali dolžne pismo. Tako so pomalem splačevali svoj dolg in od malih zneskov, katere so uplačevali, tekle so jim obresti. Na noge, rojaki, pomagajmo si sami in Bog nam bo pomagal!

V Trstu zgodila se je 25. t. m. v Loidovem arsenalu velika nesreča. Parni kotel je razpočil, ker so ga prevedi kurili, ter je bilo osmojenih in ranjenih 18 oseb. Do 27. t. m. umrlo je imed teh že 8; drugi še živijo, a ne vó se, ali ohranijo vsi življenje. Skoro vsi bili so oženjeni in so zapustili mnogo nepreskrbljenih otrok. — Onega Zega-o iz Koprive na Krasu, ki je bil svojo nosečo ljubljenko na Krasu pri Hrušovici umoril, obsodili so k smrti na vislicah.

V Pasinu namerava vlada uvesti na tamošnji gimnaziji hrvaške in italijanske paralelke. Deželni šolski svet iterski izrekel se je proti tej nameri, ki bi bila večinom le Hrvatom v korist, kajti Italijani imajo že tako svoj gimnazij v Kepru.

Na Kranjskem bile so dopolnilne volitve v deželni abor namesto ranjkega viteza Schneida in graščaka Rudeža 25. t. m. V Idriji bil je voljen učitelj Fr. Stagnar z vsemi 78 glasovi. V Kočevju in Ribnici dobil je državni poslunec Jakop Hren 56 glasov, njegov nasprotnik nemški Verderber pa 26. Vse pričakuje, kako se reši v državnem zboru Winklerjeva zadeva gledé Sukljeja.

Na Koroskem imajo letos deželno razstavo raznih obrtnih in kmetijskih pridelkov. Posebno tuji obiskujejo jo množtevino. Pokrovitelj jej je nadvojvoda Karol Ludovik. Odlikuje se po tem, da se njeni stroški pokrijejo z dohodki in da ostane se precej čistega dobička, česar ni bilo do zdaj pri nobeni razstavi. Tudi presviti cesar obišče razstavo in se udeleži osebno vojaških vaj okolo Celovca, pri katerih se zbere te dni nad 15 tisoč vojakov raznega orožja.

Die Kärntner Slovenen. Ihre nationalen Verhältnisse und Bestrebungen. Von F. Haderlap. Tako se zove 44 strani debela knjižica, ki je izšla v tiskarni družbe sv. Mohora v Celovci in ki popisuje bridko stanje koroskih Slovencev ter pojasnuje, kake premembe dosedanjih razmer so potrebne, da se zadosti ustavi in duhu pravice.

Na znanje.
Prodajalnica divjačine in kuretine
„PRI DIVJEM PETBLINU“
se je preložila iz ulice **Via Mercalli**, v ulico **Via del Municipio n. št. 8.**

ZA UČENCE.

Stariši imajo mnogo skrbi, da bi v šolo poslanim sinovom dobili dobro stanovanje, ker od tega so odvisni njihovi uspehi in njihova poznejša ooda. Dobro vzgojuje le tisti, ki ima v to potrebno sposobnost in voljo.

Ker sem si zarad okoliščin izprosil začasno upokojevanje, sem namenil, vzdrževati primerno stanovanje za nekoliko učencev, katerim bi pri učenju pomagal, ne da bi za to posebej kaj zahteval. Kdor želi, bom zarad privade jezika z njim nemški občeval in ga tudi na potrebne sprehode sam vodil. Za prav malo plačevanje ga bom učil tudi godbe na svoj glasovir ali na gosli.

Kdor hoče svojega sina meni v varstvo izročiti, naj mi izvoli to temkoj naznaniti v „Via Ascoli n. št. 23, II. nadstropje“, da bom vedel do časa preskrbeti bolj obširno stanovanje.

Ob enem se priporočujem za poučevanje na glasovir in za šolo.

V Gorici, 27. avgusta 1885.

G. LIKAR, učitelj.

Želodčne bolezni
hitro in gotovo ozdravi
jeruzalemski balzam
edino in nepresegljivo želodčno zdravilo.

Izbrati v raznih želodčnih boleznih zdravilo, katero bi v resnici odgovarjalo namenu, ni lahka stvar dandanes, ko se prodajajo vsakovrstna taka zdravila. Večji del onih kapljic, izljevov itd. itd., ki se oznanjajo in priporočajo občinstvu z visoko letičimi besedami, ni druzega ko prevare, pogosto še škodljiva. Samo jeruzalemski balzam, uže davno znan po svoji priprosti sestavi in po oživljajoči svoji moči na želodčne živec, si je pridobil prednost pred vsemi drugimi do zdaj znanimi pomočki, kar potrjuje njegova razprodaja, ki vedno raste.

Ta balzam, bogat krepejšoje moči kineškega rabarbara, korenike, ki je sploh znana po svojem prebavnem uspehu, daje gotovo sredstvo proti želodčnim slabostim, izviračojim iz nerodnega prebavljanja. Zato se priporoča, ko jesti ne diši, proti neprijetni sapi, gojusu, riganju, zabasanju, hemoroidnim težavam; pomaga tudi proti zlatenici, glistam in boleznim v drobu.

Steklenica s podukom 30 kr.
Glavna zaloga v lekarni **G. B. Pontoni** v Gorici.
V TRSTU pri **G. B. Rovis**, v KORMINU pri **A. Franzoni**, v TOLMINU pri **C. Palisca**.

Čudovite kapljice
Sv. Antona Padovanskega.

To priprosto in naravno zdravilo je prava dobredejna pomoč in ni treba mnogih besedi, da se dokaže njihova čudovita moč. Če se le rabijo nekoliko dni, olajšajo in preneajo prav kmalu najtrdozratnije želodčne bolezni. Prav izvrstno vstrezajo zoper hemorojde, proti boleznim na jetrih in na vranici, proti črevesnim boleznim in proti glistam, pri ženskih mesečnih nadežnostih, zoper beli tok, bojazt, zoper bitje srca ter čistijo pokvarjeno kri. One ne preginjajo samo omejenih bolezni, ampak nas obvarujejo tudi pred vsako boleznijo.

Prodajajo se v vseh glavnih lekarnicah na svetu; z naročbe in pošiljate pa edino v lekarnici **Cristofoletti** v Gorici, v Trstu v lekarni **C. Zanetti** in **G. B. Rovis** in v lekarni **Alla Madonna** v Korminu.
Ena steklenica stane 30 novcev.

Razglas.

Javi se, da bode letni sejem v Renčah dne 7. septembra t. l. v ponedeljek, mesto 6. sept. na kateri dan pade nedelja.

V Renčah, dne 26. avgusta 1885.

ZUPANSTVO.

POTNIKE IN BLAGO
spravlja v
Ameriko
najbolje in najceneje
Arnold Reif, na Dunaji, I. Kolowratringh, št. 9
(Najstarejša firma te vrste.)

EQUITABLE,
zavarovalna družba za življenje,
ustanovljena leta 1859.

Skupna glavnica konec leta 1884 145,404,813 gl.
Razdelilo se zavarovancem leta 1884 8,041,979
Stanje zavarovanj konec leta 1884 83,699 políc.
Za znesek 773,522,928 gl.

V poroštvu avstrijskim zavarovancem položenih je pri dunajski banki „Union“ 105,000 gl. v avstrijskih državnih dolžnih pismih z obrestmi 5%.

Vse police „Equitable“ ove so po treh letih neprekljive, to je: ko preteče ta obrok, „Equitable“ plača zavarovano vsoto tudi tedaj, če kdo umrje v drevboji, po samomoru ali valed postavne obsodbe ali če kateri podajki v oglasu se po kažejo neresnični. „Equitable“ ne zahteva nikakih spričevanj in plača nemudoma ko je potrjena smrt. Ves dobiček pripada zavarovancem (leta 1884 bilo je razdeljenih 8,041,979 gl.) in na navadne police plača se v gotovini uže po drugem vplačilu premija (vsakoletnega doneska na račun zavarovalnega lista ali police) pri policah, dosmrtno rente ali polovične dosmrtno rente (prihodkov) se pa nakupiči in se izplača konec zavarovane dobe.

Vzgleđ v pojašnjenje načrta polovične dosmrtno rente. Za zavaravnje po tej lestvici v znesku 20,000 gl., sklanjeno v 43. letu, izmaha na podlagi pogojev, veljavnih pri načrtu za polovično dosmrtno rento, za dobo 15 let vsakoletni premij (vplačilo) 983 gl. 80 kr.; v 15 letih tedaj 14,757 gl.

Po raznih računih iznašala bi vsota zavarovanca pri zalogu polovične dosmrtno rente po preteklih 15 letih blizu 7,890 gl., katero zavarovanec lahko obrne po oni štirih potij, navedenih v uvodu, namreč:

1. proda svojo polico z dobički in pravicami družbi, in v tem slučaju bi dobil najbrže okolo 19,180 gl., s katerimi se uničijo njegove pravice do družbe;
2. ali pa dobi zavarovaneec namesto svoje izvirne police drugo, ki je že popolnoma vplačana, ki zapade ob smrti in ki dosega blizu vsoto 34,000 gl.;
3. ali pa se odpove svojim koristim (dobičkom), polica zapade ob smrti za 20,000 gl. in družba mu plačuje do smrti rento v znesku blizu 818 gl. na leto;
4. ali pa zavarovaneec dobi v gotovini nakupičeni dobiček okolo 7,890 gl. in za polico se plača ob njegovi smrti 20,000 goldinarjev.

Nadaljna pojasnila daje **R. M. VERVEGA**, menjalec v ulici mestnega vrta (Via Giardino), n. št. 5, ki je zastopnik za Gorico in deželo.

CVET ZOPER TRGANJE
po dr. Maliči

je odlično najboljšo zdravilo zoper protih ter ravnmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živeli, oteklino, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine po polnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvet zoper trganje po dr. Maliči“ z zraven stoječim znamenjem; 1 steklenica 50 kr.

Zahvala.

Schwartz. Gospodu pl. Trnkoczy-ju, lekarju v Ljubljani.
Moja mati so na protinske bolezni na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezuspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hujsa prihajala in uže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet po 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res imel je čudovit vspeh, ča so se po kratkej rabi oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam torej dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednake bolezni priporočam. Vašej blagorodnosti pa izrekam najprisrčnejšo zahvalo z vsem spoštovanjem udani

Franz Jug, posestnik v Šmarji pri Celji.

Planinski zeliščni sirup kranjski,
izboren zoper kašelj, hripavost, vratobol, prane in pljučne bolečine; 1 steklenica 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovinah se nahajajoči soki in širopi.

Kri čistilne kroglice, c. kr. priv.,
ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se uže tisučkrat sijajno ovedočile pri zabasanju človeškega telesa, glavobolu, otrpnenih udih, skaaenem želodcu, jetrnih in obstajni boleznih, v škatuljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatuljami 1 gold. 5 kr. Manje od enega zavoja se s pošto ne razpošila.

Naročila se izvrše: najhitreje s poštnim povzetjem in Adresa je:
Lekarna TRNKOCZY-ja na Maršam tergu v Ljubljani.

Gotov pomoček.
Vsadko dobi plačilo hitro nazaj, ako bi ostal moj gotovi

ROBORANTIUM (pomoček, da brada raste)

brez uspeha. Ima tudi gotov uspeh proti pleši, izpadanju las, luskinasti glavi in osivljenju las. Uspeh je gotov po nekaterem drguenju. Ideluje hitro. Izvirne steklenice razpošilja po 1 gl. 50 kr., steklenice za poskušnjo po 1 gl. I. Grolich v Brnu. Zaloga: v Gorici: **Cristofoletti**, lekar; v Trstu: **Pavel Rocca**, lekar v mestni palači; v Ljubljani: **Ed. Mahr**; v Zadru: **N. Androvich**.

Roborantium rabi se pogosto z uspehom: tudi proti slabosti spomina in boleosti v glavi, kar se lahko dokaže s spričevali in zahvalami.

NB. V imenovanih zalogah dobi se tudi ustna karpaska voda **Grolichova**, gotova pomoč zoper vsakorano boleenje zob, neobhodno potrebna, da se ohrani njih lepota, izvrstno sredstvo, da se ohranijo in čistijo zobje, usta in lesna, sestavljena iz zdravilnih korenin moravskih Karpuz; prave steklenice po 60 kr.